

**Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum &
Regularium**

**Dript, Laurentius a
Neuhaus, [1684]**

Celsissimo & Reverendissimo Principi & Domino, D. Hermanno Wernerio,
Electo & Confirmato Episcopo Paderbornensi, S. R. I. Principi, & Comiti
Pyrmontano, Domino meo Clementissimo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶
¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶
¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

*Celsissimo & Reverendissimo Principi
& Domino,*

D. HERMANNO WERNERO,
Electo & Confirmato Episcopo Paderbor-
nensi, S. R. I. Principi, & Comiti Pyrmontano,
Domino meo Clementissimo.

*Celsissime & Reverendissime Princeps,
Domine Clementissime.*

Magna & Regia Virtus Justitia
post Theologicas & prudenti-
am, inter Cardinales prima &
dignissima, in exigua hac Cautione Judi-
ciali, vivis Sacrorum Canonum coloribus
delineata, se Celsitudinis Vestræ sacro con-
spectui, devotissime & gratulabunda pre-
sentat, ut quem ab ineunte ætate, in omni-
bus dignitatibus & honorum gradibus a-

A 2 matio-

DEDICATIO.

matorem, protectorem, & defensorem ha-
buit, nunc ad summum honorem & apicem
Episcopalis Insulae sublimatum, Patronum
& Zelatorum habeat. Justitia est, quae ad
Ecclesias Cathedrales promovit. Justitia
dirigens, Celsitudinem tuam per Electiones
sanctas & Canonicas, ad dignitates Deca-
nalem Paderbornensem & Praeposituralem
Hildesiensem evexit. Denique Justitia &
judicium sunt preparatio Episcopalis Sedis
Tuæ. Illa ante Celsitudinem tuam ambu-
lavit & posuit in via gressus suos ac vi-
am monstravit, ne ad dexteram vel sini-
stram vitiorum declinares, sed justitiae
semper medium teneres. Quia enim dile-
xisti justitiam & odisti iniquitatē pro-
pterea elegit te Deus, ut ungat oleo læ-
titiae præconsortibus tuis, ut sis Sacer-
dos magnus, qui non solum in diebus su-
is placuit Deo, sed & inventus sit ju-
stus ac immolet sibi Sacrificium lau-
dis. Superest jam, ut illa, quæ Celsitudi-
nem.

D E D I C A T I O.

nem tuam, in benedictionibus dulcedi-
nis sux, prævenit, & ad thronum glorie
Episcopalis evexit, tibi Regnanti ut Regi-
na à dexteris in vestitu deaurato asside-
at, per te judicia decernat expleatq; id ad
quod olim Reges & Principes sunt fine
creati: dicere jus populis, injustaq; tol-
lere facta; ut regnet per justitiā Princeps,
& per Principem justitia. Discant omnes
& timeant à te constituti ministri justitię,
videntes Sapientiam Dei in te esse ad
faciendum judicium. Timeant inquam
ne sibi à Celsitudine tua, aliquando objici-
tur illud Sapientia δ. cum essetis mei &
justitiæ ministri, non recte judicastis,
nec custodistis legem Justitiæ. Lex ju-
stitiæ est, neminem ladere, lex justitiæ est
suum cuiq; tribuere, lex justitiæ est, inter
ladentem & lesum, aequalitatem rei ad
rem ponere. Deniq; lex justitiæ est, omnia
æqua lance librare & perfectum æquili-
brium servare. Si aquilibrium, & justiti-

DEDICATIO.

am amissi, nec legem justitiae custodisti.
Nec enim, qui cum acceperit tempus, justi-
tias judicabit, à judicibus inquiret, an te-
lam judiciariam, & Ordinarium juris Pro-
cessum ac longum litis sufflamen servave-
rint, an formalitates attenderint, an Ju-
stam causam habentem, ob impotentiam
& mediorum ad litigandum necessario-
rum defectum, propter contumaciam ju-
ste condemnaverint, sed an legem justitiae
custodierint, & inter lādēntēm & lāsum
talem aequalitatem posuerint, ut receperit
lāsus, quod per lāsionem amiserat, & resti-
tuerit lādens, quicquid ante illatam lāsio-
nem non habebat. Quae si observata non
fuerint, justus iudex, has umbratiles, fu-
catas & imaginarias justicias, injusticias
esse judicabit. Quod lāsio reparata, jus su-
um cuique tributum, & aequalitas rei ad
rem perfectumq. medium & equilibrium,
justitiae indisponsabiliter connexum, obser-
vata non fuerint. Justitia enim nec legibus,

nec

DEDICATIO.

nec legum interpretationibus , nec Interpretum ac judicum , & Advocatorum affectibus alligatur , sed suum perfectum aequilibrium & indivisibile medium observari præcipit , ac suas sententias nequam inter casus fortuitos reputari permittit . Id quod optime innuit Petrus Blesensis , in cap . lib . Iob . Discant quæso inquit , nostri legistæ quid eis ad salutem animæ confert , ille civilis & picturatus loquendi modus , ille Babylonius Calix , quo inebriantur peccatores terræ , illæ Principum leges , quibus ego aliquando militavi . Usus tamen earum vitæ hominum utilissimus esset , nisi bonitate ipsarum abuteretur humana malitia . Idemq ; Epistola 86 . Non inficior ait , bonum esse scire leges , sed non ad quæstum non ad iniquum juris compendium , sed ad veritatis inquisitionem , & judicij æquitatem . Hodie soli avaritiae militant causarum patroni ,

D E D I C A T I O.

illudq; quondam venerabile nomen, &
gloriosa professio advocati , notabili
venalitate vilescit , dum miser & per-
ditus linguam vendit, lites emit , ma-
trimonia legitima dissolvit , amicitias
rumpit , sacerdotum litium cineres re-
fuscat , pactiones violat , detrectat
transactiones , privilegia frangit , & in
capturam pecuniæ pedicas & retia-
cula tendens , jura omnia intervertit.
Vnde ad favorem justitiae optimè suasit
Franciscus Patricius, lib.3.de repub. c.6.
Orent, *inquit*, causas Patroni viri opti-
mi, dicendique periti, qui nihil astute,
nihilque per dolum malum agant , sed
omnia verè loquantur , sitq; illis men-
daciūm non impunitum. Nihil enim
in Republica tam incorruptum esse
debet , quam judicium, quod quidem
sæpius lingua quam pecunia corrum-
pitur. *Et Paulo infra de iniquarum cau-*
sarum patronis. Vendunt enim ait, justi-
tiae

DEDICATIO.

tiæ patrocinium , & optimum inter
mortales defendendi deserunt offici-
um, & nunc reum, nunc vero actorem
emungunt, & demum utrumque deci-
piunt. Peccant deinde nonnulli , qui
patrocinium defensionis suscipiunt id-
que deinde tam lentè agunt , ut parvo
discrimine à prævaricatoribus absint.
Vera est enim illa Ciceronis sententia:
non defendi homines sine vituperatio-
ne fortassis posse, negligenter verò de-
fendi sine scelere neutiquam posse. In-
ter hæc autem hoc unice mirandum est,
quod pleriq[ue] causarum iniquarum Patroni,
non in rei veritate , sed in solis juris & le-
gum formalitatibus justitiam querant, &
ex hoc justi & boni viri esse velint, etiam si
aliquando injuste judicent : cum tamen ut
inquit Ethicus : Totius injustitiae nulla
sit capitalior , quam eorum , qui cum
maximè decipiunt, id agunt , ut boni
esse viri videantur. Perge igitur Celsif-

A 5

sime

DEDICATIO

sime Princeps , potentissimam Reginam
justitiam venerari, nam per illam non ve-
ro fucatam justitiam , firmabitur solium
tuum. Non est enim potens, teste S. Au-
gustino, in exposit. psalm. 61. nisi justi-
tia. Vana est inquit, iniquitas, nihil est
iniquitas , potens non est nisi justitia.
Occultari potest ad tempus veritas ,
vinci non potest. Florere potest ad
tempus iniquitas , permanere non po-
test. Confortare igitur & esto robustus ,
manus tua in cervicibus tuorum & justi-
tiæ inimicorum. Accingere gladio ju-
stitiæ super femur tuum, ad faciendam
vindictam in nationibus , increpatio-
nis in populis. Ad hoc enim electus es in
Principem, ut nec temere nec timide,
sed prudenter constanter & generose, evel-
las destruas, ædifices & plantes ; ut ex-
hibeas te injustis invasoribus Moysen ,
fornicantibus Phinees, & varis Heliceum ,
mentiensibus Petrum , blasphemantibus

Pau-

D E D I C A T I O.

Paulum, in domo Dei negotiantibus Chri-
stum. Ut consummato justitiæ cursu,
expleto bono certamine, servata fide,
post diuturnum & felicissimum in terris
Regimen, à justitia æternam & immarces-
sibilem justitiæ & gloriæ coronam acci-
pias. Quod tibi ex intimo cordis affectu
& devotione vovet is, qui est

Illusterrimæ & Reverendiss.

Celsitudinis Tuæ

Devotissimus & humillimus servus

& Vicarius

Laurentius à Drift.